

XƏZANDA YAZ GÜLLƏRİ

ƏLİ RZA XƏLƏFLİ

(Əvvəli ötən saylarımızda)

AH... ŞƏKİLİ QIZLAR

Ah... şəkili qızlar, bəxtə göz dikən,
Yollarda iziniz görünmədi heç;
Məhəbbət... sevdanı qələmsiz çəkən,
Yaddaşım dumanı bürünmədi heç.

Mahru - Ay işığı, bir bülbül ötür,
Xəyal bağçasında gizlənməyində.
Könül, Məhəbbəti yaddaşa götür,
Şirin gülüşlərin sözlənməyində.

Qəlbiniz od ilə, atəşlə dolu,
Kimləri yandırdı, kimləri yaxdı.
Əjdaha ağızlı bu həyat yolu,
Sizə hansı gözlə, nəzərlə baxdı.

Ruhunuzun ləpə döyən dənizi,
Bəxtin gəmisinə qucaq açdımı?
Sizin sevginizi, saf eşqinizi,
Qəlbinə pay alan işiq saçdımı?

Hərəni bir yəndə yaxalayay baxt,
Tale kimə gülər, kimi qaralar.
Bir güllə yarası sağalar bir vaxt,
Sağalmaz yaddaşa qalan yaralar.

Zaman ötdü, gül soldu,
Bülbül yuvadan uçdu.
Mən oxuyum nəğməni,
Onsuz da sonu puçdu.

Yəqin məni qınamaz,
Haqq yolun aşığıları.
Mərdlər aşiq sınaamaz,
Sinayar çəşmələri.

Sözümün yaxasını
Açım döymədə qalsın,
Bir Kərəmin ahıdır,
Niyə düymədə qalsın?

Dişləri qızıl gözəl,
Bəxtin qızıl oldumu?
Aşib-daşan istəyin,
Arzu-kama doldumu?

Tamahlar dünyasından,
Halal sevgi tapdınımı?
Qisməti çalib qaçan,
Qurd ağzından qapdınımı?

Sənin məhəbbət adın,
Gül oldumu sinəndə.
Duyğuları duyduğunu,
Gizlənəndə, sinəndə.

Bağlar bağbansız olsa,
Oğrular bağ talayar.
Ovlaq başına qalsa,
Yağlar dağ talayar.

Könlümün dan üzündə,
Baxdım səhər görmədim.
Yolumun axşamında
Doldum, qəhər görmədim.

Dağdan küsən maralı,
Dağlar yaddan çıxarmaz.
Bağlar qalsa saralı,
Bağban addan çıxarmaz.

Hər ürəyin sevinci,
Sevənin olmağdır.
Ləyaqət özü inci,
Yaddaşa qalmağdır.

Dəymədim sarı simə,
Bəmində aza yazdım.
Adını öz qəlbimə,
Sözü kağıza yazdım.

GÜLÜSTANIN GÜLLÜ DUALARI

Böyük Bəxtiyarın "Gülüstən"ında,
Mənim Araz dərdim, Təbriz ağrım var.
Bir xalqın ağırlı dərd dastanında,
Göynəyən, sızlayan, yanan bağrım var.

Adın ovqatında şirin duyğular,
Vətən taleyində acıdan keçir.
Millətin Arazda bölünən baxtı,
Ayrılan qardaşdan, bacıdan keçir.

Adlar tale yolu, könül arzusu,
Atadan, anadan gələn məhəbbət.
Adlar sahibinin kimliyi, özü,
Ya nifrət gözdirər, ya da ki hörmət.

Adlar bəxtimizə yazılan yazı,
Könül arzusudur, tale yoludur.
Atanın, ananın baharı, yazı,
Adlar bəxtimizdən daha uludur.

Araz çəpər olub, həsrət çəpəri,
Yanan su üstündə oda bağlıdır.
Gülüstən köndünün dərdi, kədəri,
Ağrılar içində ada bağlıdır.

Yaxşı bilirəm ki, bəzən adlarla,
İnsanlar tarixlə savaşa qalxır.
Hər kəs öz içində yanan odlarla,
Sinəsi dağlanan yaddaşa qalxır.

Gülüstən adını daşıyan qızın,
Yəqin yaddaşında vətən bağı var.
Gülən gözlərində baharın, yazın,
Dumanlı payızın çiskin çağı var.

Axtarsan hər adda ata yaşayır,
Axtarsan hər adın özü anadır.
Adlar bizim üçün yaddaş daşıyır,
Mənim də yazdığım yaddaşyanadır.

İndi yazdığımı görür Gülüstən,
Gözaltı seyr edib gileyli baxar.
Görür ki, güllənib bu şeir, dastan,
Bulağı, çəşməsi sinədən axar.

Səsində, sözündə bitən hər çiçək,
Şəsləyər gəncliyin ilk baharını.
Ötər asta-asta həzin nəğmətək,
Gətirər dilinə duyğularını.

Mənim tanıdığım Əlirza qardaş,
Əzəldən ilhamı aşib-daşandı.
Yerinə, yurduna vəfalı yurddaş,
Yaxşıya nə desən, söz yaraşandı.

Sözde Zəlimxanın odu, atəşi,
Onun varlığını alovlandırır.
Birdən deyirəm ki, Ayı, Günəşi,
Sözünün alovu, odu yandırır.

Qələmi işləsin, sözü güllənsin,
Qoy yazsın, dünyada yazılan qalar.
Qoy yansın ocağı közü güllənsin,
Güllərin içində yaz olan qalar.

Dinləmişəm onu məclislər başı,
Odlu çıxışları heyrət çağırır,
Sözü dilləndirir torpağı, daşı,
Şəhriyar sayacağı bir şir bağırır.

Bilirəm odlarla sinəsi dolu,
Hələ kitab olan çox mətləbi var.
Şeirdə, sənətdə açıqdır yolu,
Sözünü yaşadan bir məktəbi var.

Adının adaşı bir dərd olsa da,
Gülüstən bağında güllər sevinər,
Bizim Gülüstəndən dillər qalsa da,
Bir nənə ömründə illər sevinər.

Bələcə sənətlə həmsöhbət oldum,
Yaddaşım qaytardı xatirələri.
Yaşın bu çağında kövrəldim, doldum,
Bildim nə deməkdir vaxtın dəyəri.

Burda bir xatirə yadıma düşür,
Pambıqda... İmişli, Sərxanlı kəndi,
Adlar yaddaşından qaçır, sürüşür,
Hər ad söz içində bir qızıl dəndi.

Atasının dostu Balaxanımı,
Qonaq aparmağa xahiş gəlib.
Dostluğa sədəqət andı, inamı,
Hörmətin təsdiqi bir iş gəlib.

Mürsəl müəllimin hökmlü səsi,
Əlirza, qızları özünə apar.
Sənsən inamımın burda kimsəsi,
Gözdən yaymanı bil ki, qurd qapar.

Gəlsin Balaxanım, Zümrüd, Gülüstən,
Əlirza sizinlə qonaq gedəcək;
Vallah hər xatirə özü bir dastan,
Bu da bir imtahan, sınaq - gedəcək.

Qızların içində Esfira da var,
Sanki qaranlıqdan görürəm onu.
Mərdəkanlı gözəl, səndən harda var,
Kiminin əzəli, kiminin sonu.

Məni gözlərimdə böyüdənlərin,
Keçmişdim kişilik imtahanından.
Dünən hürkə-hürkə keçdiyim yerin,
İndi cəsarətlə ötdüm yanından.

Sonralar qızların hər biri məni,
Özlərinə qardaş, sirdaş bildilər.
Gördüm hörmətimi, sədəqətimi,
Dostluqda həmayil, daş-qaş bildilər.

İndi nə deyirsən, Gülüstən xanım,
Sözümün axarı hələ qalırımı?
Yenə duyğulardır mənim həyanım,
Qalan xatirələr könül alırmı?

Sənin kimliyini burda yozmağa,
Bir Yusif aləmi görəkdir axı,
Adına yaraşan sözü yazmağa,
Zəlimxan qələmi görəkdir axı.

İndi misra-misra, söz-söz dərdiyim,
Yaddaşa yaşayan şirin dillərdir.
Sənin adına da pay göndərdiyim,
Sözün bağçasından solmaz güllərdir.

Şəhanə görkəmin, şən gülüşlərin,
İlləri adlayıb sözümə gəlib.
Hərəyə bir qismət... qəza-qədərin,
Payı sıralanıb düzümə gəlib.

Xudafərin üstə sənə sənini,
Eşitmək qəlbimi dağa döndərdi.
Çəkdiyim həsrətin yurd nəfəsini,
Mənim əvəzimdən Araz göndərdi.

Əvvəlki 8-ci səhifədə

Daha gileylənib demə bu sair,
Balam, payımızı niyə kəsdə bəs?
Bu da bəxt işidi taledən gəlir,
Yaxşıya, yamana çalışmaq əbəs.

Bir də, əziz bacım, bil ki, heç zaman,
Sənin duaların yadımdan çıxmaz.
Bilirəm tanrıdan halal pay uman,
Üzü gələcəyə ümitsiz baxmaz.

Salam olsun Sədinin ruhuna, ay Gülüstan,
Əsərinə ad seçib, adından pay, Gülüstan.
Vəsf edib "Gülüstan"da sözə layiq olanı,
Ustadın yazdığına tapılmaz tay, Gülüstan.

İnamlar, ibadətlər, təriqətlər yolu var,
İnsanlıq yaşadan həqiqətlər yolu var;
Hər kəsə ehtiramın ləyaqətlər yolu var,
Keçdiyin pillələri xatırla, say, Gülüstan.

Hər kəsin bu dünyada uca yeri, hörməti,
Ulu tanrı adına daşıyar dəyanəti;
"Dəmir yumruq" əzminə yağiya qiyaməti,
Sağlam niyyət, etiqad göstərdi vay, Gülüstan.

Mən yerini bilərəm Ağa İsa Hacıның,
Yolunu saxlayaram sənin könül tacını;
Axarına tay tutdum hər vaxt qardaş-bacının,
Arasında hörməti qurumaz çay, Gülüstan.

Yadımda yaxşı qalıb, xanım-xatın görkəmin,
Gözlərimin önündə canlandıqca hər dəmin,
Xatirələr içində yaşayırsa aləmin,
Sən gününü yenə də gənclikdən say, Gülüstan.

Əvinizdə su içdik, hansı toydan gəlirdik,
Yadımda qalmaz sənin, hey danışib-gülürdük,
Quş kimi uçub getdi, o günlər nə bilirdik,
Ömür fələk əlində çəkilən yay, Gülüstan.

Azərbaycan adında bir sökülmez qalam var,
Çağlar Araz boyunca, öz qanıma dolam, var,
Xudafərin üstündən - Xələflidən salam var,
Bir gün yenə sevinər o tay, bu tay, Gülüstan.

ŞINTIR HƏSƏNİN NAĞILI

Məndən uzaq düşən əziz dostlarım,
Sizi yaddaş-yaddaş gəzirəm indi.
Gənclikdən yadigar xatirə varım,
Qələmimdən keçən sözümlə sizindi.

Hər ötən bayramda sizinlə birgə,
Həzin xatirələr qonağım olur.
Dönürəm keçmişə, neçə yol bəlkə,
Ürəyim kövrəlir, gözlərim dolur.

Harda qaldınız, bəs görüş günüdür,
Səsiniz-sədanız gələydi bari.
Mənim yaddaşımın toy, duyünüdür,
Yaddaşım çağırır əziz dostları.

Budur Həsən gəlib çoxundan qabaq,
Soruşur hardadır, bu vəfasızlar.
Demirəm kim yoxdur, kim olmayacaq,
Demirəm kim üçün min acı sızlar.

Qəflətdən, qeyibdən xəbərlər verən,
Bizim "Şintir Həsən" söz ədasıdır,
Sözün bağçasından mənalar dərən,
Həsən könül evi, qəlb adasıdır.

Həsənin taleyi, bəxti su içib,
Dədə Ələsgərin söz bulağından.
Həsreti yetmişə körpüdən keçib,
Gəlib qarımıza Ağrı dağından.

Gəncədə yurd salıb, yuva tikmə də,
Yenə Göyçə dərdi yadından çıxmır.
Qəlbində inamı, ağrı çəksə də,
Haqqın ildırımını hələ ki çaxmır.

VAQIFIN AĞRI YOLU

Kimləri axtardıq, kimləri tapdıq,
Kimləri qocalmış, qarımış gördük.
Könül tənədrinə kündələr apdıq,
Kimləri bəxtindən yarımış gördük.

Fələkdən souşsan cavab verərimi,
Kimləri yer alıb, torpaq gizləyib.
Tanrı gördüyünü kimsə görmədi,
Kimi hansı qəza necə izləyib.

Vaqifin, İdrisin ölümlərində,
Gözüm ağlamayıb, qəlbim ağlayıb.
Xəyalım görüşün qəm səhəridə,
Dərdin ağrısından qara bağlayıb.

Şuşada saraya sığmayan Vaqif,
Köhnə yataqxana küncündə qaldı.
Bir soyuq nəzəri anlayan Vaqif,
Taledən tənələr, qınaqlar aldı.

Köhnə yataqxana küncü gor evi,
Ruhunu öldürən məzara döndü.
Bəxtinə, payına düşən görüvi,
Varlığını yeyən azara döndü.

Oğlanları Cavid, Nəsimi onun,
Adlarda yaşayan diləkləriydi.
Sevgisi Məhsəti həyat yolunun,
İşığa qər qərq olan bir səhəriydi.

Bir zaman adlarda gördüyü günü,
Vaqif öz ömründə daşıdı getdi.
Nəsimi əzabı, Cavid sürgünü,
Vaqif ölümündə yaşadı getdi.

Məhsəti Vaqifə həyat nəfəsi,
Ülvi duyğuları əzablar silmir.
Sən köcün üstündə ağlayan səsi,
Yaddaşım hələ də unuda bilmir.

Şuşada Vaqifin məzarı üstə,
Dostum Vaqifi də yanımda gördüm.
Ağladı, çağladı qəlbim ahəstə,
Neçə kamsızları qanımda gördüm.

Nə sızlarsan canım üstə,
Dərdim, ağlama, ağlama,
Dəmir yumruq səninkidir,
Mərdim, ağlama, ağlama.

Şəhid ərler vətənidir,
Sinasında bitənidir,
Arzu, istək yetənidir,
Ordum, ağlama, ağlama.

Dağda şimşək çaxdı gəldi,
Söz sinədən axdı gəldi,
Ulamağın vaxtı gəldi,
Qurdum, ağlama, ağlama.

Bəxt dəyirman, ömür dən-dən,
Gün oğurlar yuxu gəndən,
Ay qələmim, küsmə məndən,
Durdum, ağlama, ağlama.

Xələfliyə çəkdi dağlar,
Həsretində keçən çağlar;
Dağıldı dumanın, dağlar,
Yurdum, ağlama, ağlama.

BORÇALI HARAYIM VAR,
YAXUD BİR QARANQUŞ YUVASI

Ay mənim Borçalım, yandım əsəbə,
Səni iddialar ayırdı bizdən,
Qurban etədidilər bircə qəzəbə,
Mən burdan baxıram, sən də o üzəndən.

Doğudan batıya hökmü işləyən,
Tərifli qılınclar səni pay verdi.
Özü qəzəbindən sinə dişləyən,
Bozqurdun harayı, hayı vay dərdi.

Səndən ayrılalı belim büküldü,
O vaxtdan birliyi pozuldu elin.
Mənim naxış-naxış yurdum söküldü.
Bəxtinə qaralar yazıldı elin.

Dərdimin səninlə yol getməyi var,
Dərdimi dəvənin navarı çəkməz.
Deyirlər hər yolun bir bitməyi var,
Tarix, əbədilik bu varı çəkməz.

Sənin gileyini burda yozmağa,
Bir saman çağırım oduma yətsin.
Adına yaraşan dastan yazmağa,
Zəlimxan qələmi dadıma yətsin.

Borçalı budağı, kökün dəridir,
Altından yeraltı çaylar çağlayır.
Bizi birləşdirən dərdləri indi,
Sinəməzdən keçən dağlar bağlayır.

Çağlayan çağların, dağlayan dərdin,
Yolu vətən üstə dilimdən keçir.
Bəxtimiz üstündə oynayan nərdin,
Zərləri yurdumdan elimdən keçir.

***

Burda Səlminazla diləşim yenə,
Görüm öz bəxtindən gileyidirmi?
Deyir ki, dağların Məcnundur mənə,
Soruşum özü də bir Leylidirmi?

Bir şair ömrünün ötən illəri,
Yaşadır ruhumda zamanı, çağı.
Qəlbimdə güllənən alov dilləri,
Borçalı dərdimin yanan ocağı.

XƏZANDA YAZ GÜLLƏRİ

Eşq ilə yurduna bağlanan bir quş,
Yuvası üstündə nəغمələr deyər.
Elin taleyindən dağlanan bir quş,
Özü dərd daşıyar, canı qəm yeyər.

Bizim Səlminazın səsinə gələn,
Dərdinin, qəminin qu nəغمəsidir.
Göz yaş... duruluq... axında gülən,
Qəlbindən çağlayan su nəغمəsidir.

Vətəndən kəsilməmiş bədən parası,
Onun varlığında yara yeridir.
Qan verən, göynəyən açıq yarası,
Sinəsindən keçən sərhədləridir.

Səlminaz, titrəyən duyğularını,
Bağla qanadına əsən yellərini.
Söz elə qışına, yaz baharına,
Dönsün nəغمəsinə dərdli dillərini.

Daha nə yazım mən, əziz Səlminaz,
Hər kəs taleyini özü yaşayır.
Sənin qaranquşun qayıdar bir yaz,
Bilir ki, yuvası həsrət daşıyır.

Həsretlə gözləyər yazı, baharı,
Doğma yuvasında qalan qaranquş.
Çəker tənhalığın acı yükünü,
Qəmindən kövrələn, dolan qaranquş.

Xəbəri bahardan soraq yetirər,
Fal qoyar ümidə, bala gətirər.
Nəغمəsi gül açar, çiçək bitirər,
Özü çiçək-çiçək solan qaranquş.

Yel olub üstündə həzin əsənin,
Dərdləri sənidir, qəmləri sənin.
Bir sınıq könlüldən payı küsənin,
Bilməz təskinlikdir yalan qaranquş.

Sinəndən tük çəkib dərdini oyma,
Can dəyən çoxunu canından sayma;
Yuvanı yaxşı tut, gözümdən qoyma,
Hələ böyüyəcək balan, qaranquş.

Neçə dərdin nəغمə adında yandı,
Yaddaşında yandı, yadında yandı,
Xələfli də sənin odunda yandı,
Yoxdur qadasını alan, qaranquş.

(Davamı var)